

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistihi mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistihi je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnistihi. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Položaj na Balkanu.*)

(Izvirni dopis „Jutra“.)

Carigrad, 25. aprila.

Gospod urednik! Ko sva govorila pred štirinajstimi dnevi v Skoplju o položaju na Balkanu, so ravno prihajala poročila iz vseh krajev, kjer živijo Arnauti, da arnautski uporniki kapitulirajo pred turško vojsko. Vi ste takrat izrazili upanje, da sedaj večji arnautski upori ne bodo več mogoči, ker da turška vlada kmalu razoroži Arnoute in jaz sem se pridružil Vašemu mnenju.

Ali komaj ste Vi prišli v svojo domovino in jaz v Carigrad, so se Arnauti zopet uprli in Vi ste se obrnili na mene, da bi Vam pisal, kaj sedaj mislim o arnautskem gibanju in o položaju na Balkanu sploh. Vaši želji ustrezem prav rad, ker me izredno veseli, da ima mladoturški režim v Vašem listu, ki izhaja v Avstriji, odkoder prihaja drugače vse zlo za balkanske narode, tako vnetega zagovornika in prijatelja. Sicer je pa to meni popolnoma umljivo, ker čutijo avstro-ogrski Jugoslovani na svojem hrbitu vsaki dan dunajski bič in je naravno, da se ne morejo navduševati niti za balkansko politiko službenih dunajskih krogov. (Temu žalibog ni tako, ker imajo ti krogi v velikem delu Jugoslovancov najboljše svoje zaveznike, kar nam gotovo ne služi na čast! Uredn.)

Položaj na Balkanu se je zboljšal. Ne mislim pri tem na arnautski upor, ki je pač pridobil na obsegu, pač pa na njegove posledice, ki bodo za balkanske narode zelo blagodejne, ker ta upor odpre oči tudi onim, ki se do sedaj niso posebno navduševali za balkansko zvezo, da sprevidijo, kako velika nevarnost preti vsem balkanskim narodom od donavske monarhije, ki se hoče — po zapovedi z Berlina — na vsak način preriti do solunskega zaliva, s čemur bi bil uresničen prvi del v velikih črtah zasnovanega osvobodilnega programa nemškega naroda, ki je ta svoj program izrazil z besedami „Drang nach Osten“.

Arnauti se niso uprli sami, iz lastne inicijative, nego so bili k uporuh nahujskani od strani, ki želi balkanskim narodom vse prej kot — dobro. Vi veste na koga mislim pri tem — na onega, na katerega pokazuje ves Balkan s prstom kot provzročitelja in voditelja arnautske vstaje.

Kaj misli doseči ta zloduh balkanskih narodov z arnautsko vstajo? Kompromitiranje mladoturškega režima in s tem onemogočenje balkanske zveze, za katero se naši konzervativci ne morejo navdušiti. In ravno te konzervativce, nasprotnike ustavnosti, bi rad videl Dunaj na površju, ker ve, da bi konzervativci preganjali neosmanlijske in nemuslimanske narode, ki

*) Ta dopis smo prejeli od vplivnega člana mladoturške stranke. Uredništvo.

bi se potem vedno upirali, vsled česar bi bilo onemogočeno konsolidiranje razmer na Turškem in skupno postopanje balkanskih narodov napram skupnemu zunanemu sovražniku.

Efekt arnautske vstaje bo temu diametralno nasproten, ali to ne bo zasluga odločilnih dunajskih krogov, nego njihov — malheur, ki jim ga balkanski narodi od srca privoščijo.

Arnauti so danes takorekoč edina ovira konsolidiranju notranjih razmer v otomanskem carstvu. Macedonsko vprašanje je končno rešeno na edino pravilen način: da so sosednje države začele smatrati to vprašanje kot izključno notranje vprašanje Turške, ker popolnoma zaupajo usodo macedonskega prebivalstva, s katerim jih vežejo krvne vezi, sedanjemu ustavnemu režimu. Samo arnautsko vprašanje je za sedaj še odprto, pa samo za to, ker se hoče avstro-ogrski diplomacija poslužiti tega divjega naroda kot orožja, s katerim hoče vstvarjati na Balkanu nezdrave odnose.

Ali novi režim na Turškem ne bo dopuščal takih razmer v krajih, kjer prebivajo Arnauti. Na Turškem se morajo vstvariti evropski odnosi in za to mora biti arnautski upor udušen čim prej in — definitivno. To se tudi zgodi, ker prevzame najbrže vodstvo vojnih operacij druga, energičnejša oseba. (Se je že zgodilo, ker je stopil, kot je razvidno iz ene včerajšnjih naših brzojavk, na mesto Šefki-paše Džavid-paša. Uredn.)

Z drugimi sosednjimi državami, posebno s Srbijo in tudi z Bolgarsko, živi pa Turška v najboljših odnosih. Sicer bom pa pisal o tem v posebnem pismu, ker to vprašanje zasluži veliko pozornost.

Mirza.

Iz slovenskih krajev.

Iz Zagorja ob Savi.

Prestavljen uradnik. S 1. majem je prestavljen občesposlovani poštni oficijant g. Kambič iz Zagorja na Jesenice, in sicer kakor se sliši, samo vsled ovadbe nekoga privadranega Laha iz kraljestva, ki je tu od slovenskih grošev obogatel ter postal predzen. Gospod Kambič je vester uradnik in je v vsakem oziru korektnega vedenja, tako da ni bilo nikdar slišati pritožbe proti njemu. Tako daleč smo torej prišli, da postopa c. kr. poštno ravnateljstvo proti našim uradnikom samo na ovadbo kakega privadranca, ki je to storil le iz osebnih mržnje! — Če tako postopanje ugled in avtoriteto poštne uprave in poštne uprave sploh povzdigne, je pa drugo vprašanje. Gospodu Kambiču pa kličemo za slovo: Z bogom, na svidenje!

Trst.

Malo odgovora. Gospod urednik! Gotovo se bode čudili, da odgovarjajo

Tržačani na insinuvacije g. Verusa v Vašemu cenj. listu. Gosp. Verus je gotovo mnenja, da ga vsi puste na miru, dokler ne izvahajo njegovega brloga. Menda je temu tudi res tako pri nekaterih, kar pa ni ravno prijetno večini članom pevskega društva „Ilirija“, ki ne marajo vžiti grenke kroglice, ne da bi zatem vrgli požirek vode po goltancu. Toda k stvari!

G. Verus se ne more zadostno načuditi, ker ne nastopi pev. dr. „Ilirija“ na slavnosti, ki jo priredi N. D. O. v proslavo 1. majnika na Opčinah. Brž si pa po svoje pomaga iz zadrege, ko vidi pred sabo odbor „Ilirije“, v katerem imajo večino takozvani „tipalniki“!

Vprašali bi pa g. Verusa, kdo so ti tipalniki? Ker smo pa prepričani, da jih med nami ni, tudi nočemo mučiti brez potrebe možgane g. Verusa, ker smo gotovi, da nam teh „tipalnikov“ ne more navesti. Te namisljene „tipalnike“ dela g. Verus odgovorne, da ne sodeluje „Ilirija“ na gori-omenjeni slavnosti N. D. O.

Ko bi se g. Verus poprej malo informiral o razmerah med „Ilirijo“ in N. D. O., in te zadnje napram društvu, bi gotovo ne pisal tako! Že to bi mu moralo biti več nego dovolj, da kakor sam zatrjuje, je velika večina „Ilirijašev“ obenem tudi pri N. D. O. Nekateri so celo odborniki društva. Toda nočemo biti predolgi. Hočemo Vam, g. urednik, jasno in odkrito povedati povod takega postopanja s strani pev. društva „Ilirija“. Evo ga!

G. Verus zahaja, tega smo gotovi, na razne prireditve N. D. O. Zato smo pa tudi gotovi, da ne bo oporekal temu, kar javno povemo. Ko je N. D. O. priredila veselico na korist štrajkujočim v Ajdovščini, ni bila mari „Ilirija“, ki je proizvajala pevske točke? Ko je N. D. O. razvila zastavo v Rojanu, ni bila mar „Ilirija“ poleg? Ko je N. D. O. sprejela na zabavnem večeru češka poslanca Klofača in Buřivala v „Narodnem domu“, je bila tudi „Ilirija“ navzoča! Ko je železničarska skupina N. D. O. priredila „zabaven večer“ na čast češkega poslanca Buřivala v Rojanu, pela je tam zopet „Ilirija“! Ko je N. D. O. priredila izlet spojenem z veselico v Ajdovščino, bila je „Ilirija“ edino pevsko društvo, ki se je udeležilo izleta in pelo na veselici! In vse to iz lastnega nagiba, prepričani, da izvršujemo lepo delo. Sedaj pa pride najlepše! Ko je pa priredila N. D. O. edini koncert v veliki dvorani „Narodnega doma“ takrat ni bilo več „Ilirije“, takrat se je popolnoma pozabilo na delavsko pevsko društvo „Ilirija“, takrat se je čutilo potrebo poklicati „frakarsko“ (kakor jo imenuje gosp. Verus) podružnico „Glasbene Matice“!! Nad tako nedoslednostjo so se zgražali isti člani N. D. O., ter se kot pevci „Ilirije“ vprašali: Smo li mar zato, da nastopamo na raznih „vrtih in travnikih“, „frakarji“ (g. Verusa izraz) pa v krasnih dvorinah? In ne

samo „Ilirija“, ampak tudi druga društva so vse to gledala z neprijaznim očesom. Kaj porečete na to g. Verus? Kaj?

Vzlic temu bi „Ilirija“ nastopila tudi na slavnosti 1. majnika, ako se bi jo o tem prej obvestilo. G. Verus pravi, da priredi „Ilirija“ pevsko zabavo pri sv. Jakobu. Temu ni res tako! Zabavo priredi konsumno društvo „Pri-treh rožah“, („konsumno društvo“, kojega člani so tudi večinoma udje N. D. O.) „Ilirija“ je bila na to samo povabljen, da izvaja pevske točke, (in to še pred mesecem) v kar je rado-voljno privolila. Fakt je tudi, da nastopi „Ilirija“ pri veselici, kojo priredi skupina N. D. O. Sv. Marko—Studthof v nedeljo 22. maja! Ste li razumeli g. Verus?

Povedali bi še nekaj o skupnosti, ker pa govori o njej tisti, ki o skupnosti niti pojma nima, je najbolje sredstvo — molk! Kar se pa kroniči tiče, vprašamo tega slednjega, bili on hudo bolan, umirajoč, zahajal na slavnosti? Tako je! Pa brez zamere!

Več „Ilirijašev“.

(Op. uredništva: Priobčujemo ta dopis drage volje, ker nočemo nikomur delati krivice. Prosimo tudi naše dopisnike, da ne bi nikomur krivice delali, ker to ne sme biti namen dopisovanja v „Jutro“.)

Slovenski Jug.

Dopolnilne volitve za hrvatski sabor.

Hrvatsko-srbska koalicija prdira zmaganosno povsod, četudi uporabljajo frankovci vsa dopustna in nedopustna sredstva, da bi zmagali njihovi kandidati. Posebno v Brodu na Savi, kjer kandidira hrvatsko-srbska koalicija dr. Hinkovića, znanega branitelja srbskih „veleizdajalcev“, agitirajo frankovci proti hrvatsko-srbski koaliciji na način, ki sicer nikjer v Evropi ni navaden: z noži, revolverji in palicami! Po dnevu so mirni, ali komaj nastane noč, se razkropijo večje frankovske tolpe po mestu in okolici in napadajo vsakega, ki ni njihov somišljenik. Seveda je s tem zelo otežkočen položaj hrvatsko-srbske koalicije, ki se ne mara boriti z enakim orožjem, ali pomagalo vse to vendar najbrže ne bo frankovcem. Bilo bi tudi žalostno, ako bi na izid volitev vplivali taki argumenti kot so noži, revolverji in palice v rokah zdvijanih frankovskih „legionarjev“.

Slovenci v Belgradu. Belgrajsko časopisje z navdušenjem pozdravlja predstojeci izlet pevskega društva „Ljubljanski Zvon“ v Belgrad. Taki obiski pripomorejo zelo mnogo medsebojnemu zblizanju Slovencev in Srbov in to zblizanje je potrebno enim kot drugim. Dobra je tudi misel, da se uporabijo dohodki koncerta „Ljubljanskega Zvona“ v srbske in slovenske narodne svrhe: polovico „Kolu srbskih sester“ in polovico „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[43]

V naročju mladega gospoda je slo-nela Rene, njene bele, do ramen gole roke so se oklepale njegovega vratu.

Ko se je nenadno prikazal med vrati Potrato, je bila Rene za trenutek presenečena, a takoj se je zavedla ... zasmejala se je, ko je pogledala v mrtvaško blede obraz svojega soproga.

Potrato pa je hotel naprej, planiti je hotel med nje, a ni mogel raz mesto, kot da so priklopane v tla njegove noge, hotel je zavpiti ... a vsak glas je zamrl v njegovem izsušenem grlu ... mučil se je in slednjič se je izvil njegovim prsim obupen klic.

„Rene, Rene!“
Začutil je grozne bolečine v prsih in v glavi ... stemnilo se mu je pred očmi, dvignil je svoje roke ... nato pa omahnil in padel po tleh.

Rene je priskočila k njemu, njene oči so zablestele v divjem ognju, njene ustne pa so mehnično zašepnile:

„Mrtev, mrtev!“

Novo življenje se je začelo za Rene, sedaj ni poznala več nobenih ovir, nikakih zaprek; mirna in zadovoljna bodočnost je bila pred njo, nikakih skrbi ... Bila je samostojna, samosvoja ... S polnimi požirki je požirala življenje.

Njena svobodna narava ni poznala več nobenih mej ... naprej, vedno večji užitki, vedno večje strasti ...

V Ljubljani je živel samo malo časa, vozila se je vedno naokoli, zastavljala se po večjih mestih in se zabavala ...

Nekega dne pa je naenkrat spoznala grozno resnico, ki doslej ni mogla in hotela verovati vanjo ... čutila je, da pod svojim srcem nosi plod svojega življenja ...

Pretreslo jo je to spoznanje, šla je k zdravniku, ki je smeje potrdil ... In od tega dne je bila vsa spremenjena ... proklinjala je svojo usodo, svoje dosedanje življenje; kolikokrat se je postavila pred zrcalo in se opazovala ... in videla je na svojem obrazu spremembe, ki so jo grozno jezile ... Ustnice so se ji počile in osušile, prej jasne in vedre oči, ki so blestale v svetli dan, so postale motne in mrtve; prej gladka blede koža se je nagubala in zadobila tuhtant rdeče lise ...

Premišljevala je, kaj naj stori, a ni si vedela izhoda ... ali naj se uda v svojo usodo, ali pa naj naredi hipno konec svojemu življenju in življenju, ki ga ima še le zapo-

četi ... Zakaj? Zakaj naj konča? — Za-upala je v slučaje, ki so ji doslej že tolikokrat pomagali iz raznih neprilik ...

Mrz jo je pretresel pri misli: mati sem, mati sem otroku, ki mu je oče on, ki ga nisem ljubila nikdar, ki sem ga sovražila do zadnjega njegovega vzdihla, mati sem otroku onega, ki je kupil s tem razkošjem in sijajem moje telo v svoje pohotne namene ...

Ali naj ljubi tega otroka, ali naj pričakuje njegovega poroda z veseljem ... ali s sovraštvom.

Iz dna svoje duše je zasovražila bitje, ki je komaj začelo živeti pod njenim srcem ... groza jo je prevzela pri misli, ko zagleda njegov obraz ... Rene se ni zavedala najvišje in najpopolnejše vloge žene, ki naj jo prevzame v človeški družbi ... ona ni mogla poznati čuta, ki naj preveva misel vsake žene ... ona ni poznala pomena one visoke vzvišene naloge žene v življenju ... ona ni razumevala naloge matere, ona je v sebi zaničevala ta čut ...

A sedaj naenkrat stoji pred dejstvom, ki ga je najbolj sovražila ... Mati je!

Mati otroku, ki ga mora že vnaprej sovražiti, mati bitju, ki naj jo vedno spominja na njega, ki ga je tako sovražila!

Bolj ko se je približeval odločilni trenutek, bolj se ga je bala ...

Nikamor iz sobe ni šla, ostajala je

vedno doma, zaklepala se je v svojo spal-nico in ni sprejemala nikogar ...

Bala pa se je onih groznih noči, ki so prihajale tako hitro, ko se je v obupu, bolečinah in divji jezi premetavala po postelji, ko je proklinjala svoje življenje, Potrato in ves, ves svet. Neznosni so bili taki trenotki, vstajala je iz postelje, kot blazna letala gorindol po sobi, hladila si vroče čelo ob mrzlih šipah ... a vedno hujše in hujše so bile bolečine ... vedno zajedljivejši obup ... groza se je je polasčala ob takih trenotkih neizbežljive gotovosti ...

Smeš je za vedno izginil iz njenega obraza ... solze so polnile njene oči; bolečine, ki jih je čutila, so bile vedno hujše ... velikokrat se je nenadno onesvestila in v nezavesti ležala po cele ure ... Ko pa se je zavedla, bilo ji je navadno še huje ... bolečine so sicer ponehale ... a duševne bolesti so jo vedno bolj mučile ...

Nazadnje je postala že čisto apatična, s silo si je skušala pregnati vse misli in domnevanja, ki bi jo mogla in hotela spominjati bližnje bodočnosti. Kot mrtva, neobčutna stvar se je premikala po sobah ... posedala in polegala ... nikogar ni sprejemala, ker se je bala govoriti, ker ni hotela, da bi kdo videl tako nakaženo ...

S hitrimi koraki se je približeval osodepolni trenutek, a Rene je bila vedno bolj mirna ...

(Dalje.)

Splošni pregled.

Nemadžarski narodi in Khuenova vlada

Vlada grofa Khuen-Hedervarya se bori z velikimi težavami, ker kakorkoli je Ogrska politično vsa korumpirana, je vendar težko dobiti pri volitvah večino vladi, ki si mora stranko še-le vsvarjati. To dobro ve ministrski predsednik Khuen-Hedervary, ki poskuša pridobiti za sebe nemadžarske narodnosti, katerim sedaj marsikaj obljublja, na kar pozneje čisto gotovo pozabi, kot so to že večkrat storili dosedanjí ministrski predsedniki na Ogrskem.

Borba za splošno in enako volilno pravico v Belgiji.

V „katoliški“ Belgiji imajo krivični pluralni volilni sistem, ki omogoča klerikalcem nadvlado v državi. Napredne stranke, posebno socijalisti, zahtevajo splošno in enako volilno pravico, ali klerikalci nočejo niti slišati o tem, kot se je to pokazalo teh dni, ko so socijalisti vložili predlog za spremembo volilnega reda na podlagi splošne in enake volilne pravice in niso pripustili klerikalci predloga niti v razpravo. So pač taki ti katoliški „pravičniki“: tam kjer imajo od tega koristi so „prijatelji“ ljudstva, ako pa od tega prijateljstva nimajo nikakih koristi, potem so tudi javno največji sovražniki ljudstva.

Dnevne vesti.

Tiskovna napaka. V včerajšnji naš uvodnik se je vrinila večja tisk. napaka. Prvi stavek bi se moral glasiti pravilno: Katoliški klerikalizem je največji (ne najnovejši) sovražnik vsakega napredka (ne naprednjaka).

Rodoljublje! Ne le lepa, naravnost krasna je naša dežela! Tega se ne zavedamo sami, ampak to nam spričujejo še le tujci, ki ne morejo prehladiti prirodnih zanimivosti dežele Kranjske. So razna društva, ki upajo visoki pomen tujskega prometa in ki so v tem oziru res mnogo storila tudi za splošne ljudske koristi. Toda z obžalovanjem moramo priznati, da je vse dosedanje delo preveč omejeno le na gotove kraje in tudi v teh le na gotove najbolj privlačne točke. Tako se večina tujskega prometa osredotoči le po dotičnih krajih, dočim so že sosedni, kaj še le oddalnejši kraji, kakor so bili pred deset in desetletji ostali popolnoma zanemarjeni. Tako misli tujec, da razen kraja, v katerega se je privabilo, naša Kranjska nima drugih, če ne že enakovrednih, vendar obilo tudi takih krajev, ki po svojih zanimivostih zaslužijo, da se jih natančneje spoznava. Kakor povsod pri nas, posebno v naši nesrečni politiki, se je tudi na tem polju vgnezdila med nas enostranost, ponekod celo sebična pristranost. Tem razmeram želimo in hočemo narediti konec. Zato smo sklenili, da posvetimo letošnji sezoni kolikor nam naš ozko omejen prostor dopušča, posebno pozornost. Priporočati hočemo domačim in tujim izletnikom v prvi vrsti ravno take kraje, ki so bili doslej iz tega ali onega vzroka zanemarjeni, širši javnosti nepoznani. Imamo n. pr. 2 uri od Ljubljane oddaljen veleromantičen takozvani Iški Vintgar, ki je celo Ljubljancem še vse premalo poznan. Imamo na Notranjskem, na Gorenjskem, Dolenjskem in v Belokrajini mnogo trudavrednih izletov, postojank, nad- in podzemeljskih čudežev, ki jih niti najbližji sosedje ne poznajo. Imamo ob kranjsko-hrvaški meji ob potoku Cobranki ter ob zgodovinski reki Kolpi tako divno, tako romantično Švico, kakršne nima kmalu kaka druga dežela. Mi hočemo in želimo, da predvsem vsak rojak naše zemlje spozna krasoto vsaj svoje rojstvene dežele. Mi pa hočemo in želimo, da jo tudi tujci spoznajo v celoti. Zato se obračamo do vseh rodoljubov širom dežele s sledečo prošnjo: Pošljite nam poročila vsak o zanimivostih svojega kraja! Kako naj bodo ta poročila sestavljena, kaj naj vsebujejo, to vam v kratkem natančneje razložimo. Že sedaj pa idite na delo, kateremu iz srca želimo, da bi imelo dobre uspehe!

Z druge državne gimnazije ljubljanske dobivamo res lepe vesti. Klerikalni ravnatelj tega zavoda vporablja svinčnike z nemškimi barvami, menda svinčnike zloglasne „Südmarke“. To presega že vse meje dopustnega, ker to je vendar že preveč, da ravnatelj na tak način izživa slovenske dijakke! Ako s tem ne preneha, bomo tako zaropotali, da ga mine volja ostentativno pred dijaki pokazovati svojo narodno nezavednost — da ne rečemo kaj hujskega.

Ali je tak lov na ljudi dovoljen? Iz Bežigrada se nam poroča: Neki mitničarski paznik, stanujoč nasproti Sv. Krištofa se nam zdi preveč vnet v svoji službi. Ima razvado, da se brez službene kape, ali sicer službenega znaka vozi s kolesom okoli po raznih stranskih potih pa lovi ljudi glede užitninskega davka. Pri tem se večkrat pripeti, da prime celo take ljudi, ki prihajajo že iz mesta ven in ki nesejo kak zavitek ali sicer kaj v roki. Kar prime človeka, pa ga pelje doli daleč nazaj na mitnico. Zgo-

dil se je slučaj, da je nek fant kupil moko v prodajalni že izven užitninske meje. In glejte, prijel ga je, pa tiril na urad. Posebno prizadete so delavke iz tobačne tovarne, kader se vračajo s svojimi večninoma praznimi culicami domov na Posavje itd. Te revice so itak obžalovanja vredne sužnje napornega dela, zdaj pa še take sekature, ki so popolnoma odveč. Ljudstvo je nad takim ravnanjem silno razburjeno, in ker je znano, da mož postave zalezuje ljudi v civilni obleki brez čepice, navadno vsak, ki dotičnega paznika dobro ne pozna, tudi druge neznane moške sumi za preveč vnetega paznika. Vse kar je prav, ali tak lov na ubogo delavstvo menda vendar mestu ne more služiti v posebno čast in zasluženje. Vsaj smo vendar tudi delavci pošteni ljudje, ki radi tudi ta davek plačamo kadar je treba, ali takega zalezovanja pač ni potreba. — Kako je s tem slučajem, ne vemo. Znano pa nam je, da obstoje pri mestni užitnini razmere, o katerih bo treba bolj jasno izpregovoriti. Eno vprašanje pa že danes: Gospoda, ali vam je znano, da današnje meje užitninskega ozemlja že zdavno več ne odgovarjajo mejam med tem časom zdatno povečanega mesta? Ali veste, da so bile te meje določene še za časa stare majhne Ljubljane in da je že skrajni čas, da se potisnejo venkaj ob današnje mestno ozemlje?

Krivic mora biti konec. Poroča se nam: Poglejmo si pozabljeno cesto mimo nove Kolinske tovarne. Zato poklicana oblast bi pač morala tudi tu storiti, kar ji cestni zakon vелеva, kajti potreba je skrajna in nevolja okoličanov velika. Da se novi nasadi delajo, je v smislu kinča vse prav, ali na vsak način mora ali bi imela imeti prednost korist in potreba, kar se pa pri nas žalibog, v kolikor to predmetja in najbolj pa še imenovano cestno progo zadene, nikakor ne upošteva. Da taki okrajzi uživajo prav malo mestnih udobnosti kot enaki davkoplačevalci, temu se imamo tudi našim zastopnikom v občinskem svetu zahvaliti, ker v tej zadevi gospodje prav malo ali nič ne storijo, kar bi pa bila za nje po danih obljubah prva in sveta dolžnost. Trditi bi smeli, da v mestu ni še tako zakotne poti, da bi ne bila že razsvetljena, še celo prazni grad izjemo dela. Samo še zelo prometna cesta Sv. Martina preko železnice — in zakaj to! Maščevanje prav lahko pride, odgovornost pa bo zadela tiste, ki so danes brezbržni. Delavnost naj prevzame prednost, čast sledi sama po zaslugah. Prizadeti nikakor ne zahtevajo naprave obločnic ali lepe plinove razsvetljave, ampak samo potrebno luč in primerno pot, da se človek ne vbiije v temi in vtopi v večnem blatu. Vsakim svoje, vsem pa vse. To naj bo geslo pravičnosti.

Kjer ni tožnika, ni sodnika. Dodatno k včerajšnjemu poročilu glede postopanja gostilničarske zadruga, smo prejeli od druge strani še sledečo pritožbo: Slučajno sem govoril z obrtnim referentom in ga vprašal: Gospod kako to, da se obrtni predpisi glede prenosa gostilničarske obrti v druge lokale v nekaterih slučajih, proti nekaterim članom zadruga tako strogo in natančno upazujejo, medtem ko je znano, da se je načelniku gostilničarske zadruga G. Tostiju dovolilo obrt izvrševati v prejšnji drvarnici? Nato vprašanje mi je g. referent odgovoril: „Oprostite, prenos Tostijeve koncesije je meni kot referentu popolnoma neznana stvar.“ Začuden, ga nadalje vprašam: Kako je to mogoče g. referent? Vsaj vendar določa zakon, da mora prenos koncesije iz enega v drug lokal dovoliti občinski zastop, oziroma mestni magistrat. Dobil sem v odgovor: Kakor rečeno, meni je stvar glede Tostija neznana. Toliko pa vem, da se dotični prenos ni obravnaval pri občinski seji. Mislim torej, da je to magistrat najbrže le pod roko dovolil g. Tostiju, ker je g. Tosti načelnik gostilničarske zadruga. Jaz še bolj začuden, ga zopet vprašam: Kaj pa z ozirom na jako stroge predpise, k temu poreče c. kr. deželna vlada kot čuvajoča in stanca zakona? G. referent je na to vprašanje kratko odgovoril: „Kjer ni tožnika, tam tudi ni sodnika“. Sam bogve, kakšen odgovor bi dobil od c. kr. deželne vlade, če bi jo vprašal: Kako je to, da je ravno načelniku gostilničarske zadruga dovoljeno, da sme izvrševati gostilničarsko obrt v lokalni preurejenem iz dveh drvarnic, v lokalni, kjer sega vlažnost od tal visoko preko miz, za katerimi sede gostje? Na ta odgovor sem zelo radoveden (Mi tudi. — Op. ured.). Konečno še nekaj. Jednako protipostavno dovoljenje je dobil malo prej v sicer zato splošnih prostorih neki Fornazari, proti kateremu se je gostilničarska zadruga, oziroma g. Tosti pritožil na deželno vlado, ki je dotični magistratni sklep razveljavila. Fornazari je sicer tam več mesecev izvrševal obrt, a bil potem ven vržen. Ali jednak zakon velja za vse jednako, ali so dovoljene tudi — izjeme?

Tako se dele bolniške podpore! Prejeli smo: Kar se tiče Vašega včerajšnjega poročila o bolniški podpori pri gostilničarski zadrugi, bi bilo dobro še tole pribiti: Čuje se, da je g. Tosti tudi letos in

seveda od g. zdravnika gostilničarske zadruge prejel 2 mesečni bolniški dopust in da se baje kakor druga leta v Toplicah, letos zdravi na jugu, kar stane bolniško blagajno samo 6 kron na dan. — Kakor vidimo, ne preostaja drugega, kakor da gostilničarska zadruga, oziroma prizadeti g. Tosti vse te pritožbe pojasni. Mi pa že danes izjavljamo, da nimamo proti osebi g. Tostija prav ničesar oporekati in bi tudi teh pritožb ne sprejeli, če bi ne bili mnenja, da se gre pri tem prizadetim članom le za to, da se v tej zadrugi vendar že napravi red. Da je ta potreben, to se je videlo pri zadnjem občnem zboru.

Dr. Žitnikova prijateljica. Sprejeli smo: Pri nekem ljubljanskem gospodu B. služi kuharica, ki je v pravem pomenu besede nadloga za celo Ljubljano. Njeno glavno opravilo je vleči ljudi skozi zobe. Na cesti se jo vidi slednjo uro, tako da res ne vemo, zakaj jo pravzaprav njen gospodar plačuje. Koliko je že ona razpora — zlasti dokler je še kdo kaj verjel — med ljudmi napravila, se ne da popisati. A pri vsem tem je vpisana v vse mogoče bratovščine. Res, prava tercijalka. O njenem življenju smo izvedeli jako pikantne stvari, katere pa danes iz usmiljenja zamočimo. Ako pa ne bo dala miru, pride vse na dan. Jako čudno se pa nam zdi, da vidimo to žensko pohajkovati mnogokrat v družbi dr. Žitnikove sestre. Sicer se pa „tercijalka“ kaj rada pohvali, da sta tudi z dr. Žitnikom zelo dobra prijatelja. No, potem nam pa pač ne preostaja drugega, kakor g. uredniku iz „turške tiskarne“ iskreno čestitati na tako izvrstni prijateljici.

Ciganska vojska na Dunajski cesti. Poroča se nam: Včeraj dopoldne se je našel na Dunajski cesti prizor za bogove! Od Posavja semkaj je prišlo kakih 5 voz ciganov (pa ne, da bi bili poklicani v „Union“?). V bližini topničarske vojašnice so pa sklenili, da pokažejo topničarjem kaj znajo. Štirje cigani oboroženi s kolmi so pričeli pravcato vojsko med seboj. Udrihali so drug drugega po glavah, da je kar grmel. Ko so posegle še ciganke vmes, je bila cela vojska gotova. Nadaljevala se je doli do mitnice. Tam jim je pa sv. Krištof zaklical: „memento mori!“ in v tistem hipu je bilo cele ciganske vojske konec. Stražnika seveda ni bilo nikjer.

Jako uljuden zdravnik. Včeraj popoldne se je zglasil v našem uredništvu v kemični tovarni zaposleni A. G. ki je nekako takole izjavil: Ob neki priliki sem se opeknel na rokah, vsled česar sem mogel delo pustiti, pa se zglasiti pri zdravniku g. dr. D. Ko mu pokažem najbolj bolan palec, je dr. D. zahteval, naj si pustim noht stran vzeti. Temu sem jaz ugovarjal, ker bo noht itak sam dol šel in se mi je torej zdelo popolnoma odveč, da bi s trganjem nohta mogel še več bolečin trpeti, kakor jih že trpim. To je pa dr. D. razjarilo, začel je nad menoj vpiti, na kar sem jaz odgovoril, da če ni drugače, se bomo pa kje drugje izgovorila. Zdravnik še bolj razburjen, je pustil poklicati priče. Ko pa pride nek vojak, se je tudi meni dosti zazdelo in sem šel. Ker mi ni niti rane zavezal, sem se vrnil nazaj in ga prosil za ovoj. Ovoj mi je res dal, pa sem si moral sam obvezati roko. Ker g. dr. D. poznamo osebno kot sicer jako dobrega zdravnika in v takih stvareh seveda nismo merodajni odločiti, jeli res bilo potreba noht odtrgati, nasvetovali smo g. G. naj gre k dr. Stojcu. Res, čez kake pol ure že se vrne nazaj, že od daleč se zadovoljno smehljaje. Na naše vprašanje, če prihaja že brez nohta, odgovori: O noht je še gor, kakor je bil. G. dr. Stojc mi je, kar je bilo nagnitega, lepo iztrebil in očistil, noht pa je pustil pri miru. Prav hvaležen sem vam, da ste me k njemu poslali. In mož je kljub bolečinam zadovoljno odšel. Brez komentarja; kakor smo sprejeli oziroma slišali, tako pa napišemo.

Ljubljanski porotniki za prihodnje porotno zasedanje: Bahovec Ivan, trgovec in posestnik v Ljubljani; Bergant Ivan, trgovec v Škofji Loki; Dacar Josip, posestnik in trgovski sodnik v Ljubljani; Dolenc Ervard, trgovec v Kranju; Domicelj Makso, trgovec na Rakeku; Debevc Ivan, posestnik in orožniški stražmojster v pok. v Kamni gorici; Dolžan Franjo, gostilničar in posestnik v Radovljici; Fajdiga Filip, posestnik in mizar, Hitzel Stefan, zasebnik in Jenko Avguštin, posestnik in pekovski mojster, vsi v Ljubljani; Jeršinovec Friderik, posestnik in strojar na Vrhniki; Kauschegg Karol, zasebnik in Klemenc Julij, posestnik in mesarski mojster, oba v Ljubljani; Kocjančič Franjo, posestnik na Dovjem; Kunstelj Franjo, posestnik na Poljsici; Kenda Josip, posestnik in gostilničar in Klemenčič Josip, trgovec, oba iz Kamnika; Kuralc Josip, trgovec v Gornjih Domžalah; Lenče Josip, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Legat Ivan, posestnik na Jesenicah; Legat Ivan, posestnik in restavrater v Lescah; Mrak Anton, posestnik in župan v Predtrgu; Müller Anton, trgovec v Stobu; Pleiweiss Josip, posestnik, Počivalnik Karol, posestnik in gostilničar in Pogačnik Alojzij, posestnik, vsi v Ljubljani; Reich Adolf, posestnik, Rožman Ivan, ravnatelj centralne blagajne

in Stupica Franjo, trgovec, vsi v Ljubljani; Šeber Makso, posestnik in lastnik tiskarne v Postojni; Sušnik Lovrenc, posestnik v Škofji Loki; Slatnar Anton, trgovec v Kamniku; Seidl Josip, posestnik in mesarski mojster v Spodnji Šiški; Urbanc Franjo, trgovski družnik v Ljubljani; Urbančič Ivan, posestnik v Trnovem. Nadomestniki: Ham Josip, posestnik in mesarski mojster, Koprivec Josip, posestnik in mesarski mojster, Kriegl Robert, urar, Mulaček Franjo, trgovski poslovodja, Podržaj Josip, gostilničar, Požlep Anton, posestnik, Spitzer Josip, dimnikarski mojster, Zajec Avguštin, gostilničar in Židan Mihael, posestnik in čevljarški mojster, vsi v Ljubljani.

Težka telesna poškodba. Posestnik I. Kovač iz Podpeči je sinoči okoli polu 7. uri na Trnovskem pristanu, kjer skladajo iz čolnov kamenje, hotel pomagati nekemu hlapcu, ki je imel težko obložen voz peska in ni mogel izpeljati. Pri tem pa je Kovaču izpodletelo, padel je pod voz tako nesrečno, da mu je šlo kolo čez prsa. Med padcem se je poškodoval tudi na glavi. Težko poškodovanega so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Deutsche kgl. böhmische Landwirtschaftliche Akademie, Tetschen-Liebwerd. Kaj pravite, kje stoji ta reklama nabita.

Katero pivo se je točilo na Gradu? Ker nekateri proti našemu prvotnemu namenu hočejo imeti še bolj točen odgovor, ga bodo dobili!

Tatvine. Trgovcu F. G. je bila izpred sobe ukradena sprehajalna palica iz srebrnim držajem vredna 14 K. — Hotelskemu slugi J. K. je neznan tat ukradel uro budilko vredno 5 K 50 v.

Društvene vesti.

Sokol I. napravi prihodnjo nedeljo 1. maja populanski pešizlet v sokolskem kroju čez Golovec v Škoflji. Zbira se v društvenih prostorih (Ilirska ulica 22.) ob 1. uri, odhod odtoč točno ob 1 1/4 uri skozi mesto. Izlet je posebno namenjen sokolskim rodbinam, ki lahko vzamejo s seboj z ozirom na lepo in lahko pot v pomladni naravi tudi svojo deco. Te se zbirajo ob 1 1/2 uri na dolenskem mostu. Povratek nazaj v Ljubljano z večernim vlakom ob 9. uri. Izleta se udeleži tudi občinstvo iz okraja Sokola II.

Ženski telovadul krožek prične z redno telovadbo prihodnjo sredo 4. maja. Telovadba se vrši vsako sredo in soboto od 6 1/2 do 8 ure. Dame naj se blagovolijo podvizati glede krojev! Tozadevne in vsa druga pojasnila daje ga. pl. Trnkoczyjeva. Jednakost pri novih krojih je nujna.

Redni občni zbor bolniške blagajne članov zadruga gostilničarjev, kavararjev itd. v Ljubljani se vrši v petek, dne 29. aprila 1910 ob 3. pop. v mali dvorani „Mestnega doma“. Gospodje odposlanci se uljudno prosijo točne in zanesljive udeležbe.

„Slovenska Filharmonija“ koncertira danes pri večerni predstavi Elektroradiografa „Ideal“ (hotel pri „Maliču“) od trčetrt na 6 naprej.

Manj juristov — pa več kriminalistov!

II.

Kdo in kaj je kriminalist? Kriminalist, v bistvu povedano, je lahko vsakdo, ki ima dar in sposobnost v prvi vrsti za izsleditev hudodelca. Zato ni neobhodno potrebno, da je dotični tudi jurist. Je kdo lahko prav dober jurist, toda na polju kriminalistike je dostikrat najslabši kriminalist. Jurist se svojemu stanu lahko priuči, kriminalist pa ne more biti, kdor tudi brez teorije nima takorekoč že prirojene lastnosti, sposobnosti za tak poklic. Kriminalist v širšem pomenu, oziroma kakor se ta poklic pri nas predstavlja, pa je jurist, ki se bavi s kazenskimi pravom, torej v slučaju hudodelstva in sploh vseh dejanj, ki spadajo pred kazenskega sodnika.

Kriminalist je pa tudi, kdor na tem polju deluje iz stališča človekoljubja (antropologije) in sociologije.

Kaj je kriminalist, oziroma kriminalistika?

Izraz je latinskega izvora; poljudno izraženo bi se reklo: Dejanje hudodelstva označimo kot kriminalen slučaj, in tisti, kdor te slučaje zasleduje v svrhu izročitve pravici v roke, je kriminalist.

Pa vzemimo rajše vzgled n. pr. ravno sedaj aktualni slučaj poskušenege umora z zastrupljenjem gospe H. v Logatcu. Poskušeni umor je hudodelstvo — torej je kriminalen slučaj. Vse okolnosti, pod katerimi se je poskus izvršil, so kolikortoliko zamotane, slučaj spada torej v vrsto večjih zanimivih kriminalnih slučajev. Slučaj pride, kakor pravimo, „na dan“. V tem hipu se pojavi dolžnost, izslediti storilca. Oni, ki ta, za končni smoter: zadoščenje za storjeno krivico — najvažnejši posel prevzame, je kriminalist. Ali je dotičnik

jurist, ali poseben, ali navaden policist, orožnik itd. to je vseeno. Praksa iz vsakdanjih izkušenj iz večjih mest celo uči, da so ravno nejuristi in ravno v najbolj zapletenih slučajih, najbolj-ši kriminalisti.

Toda ostanimo še pri slučaju Logatec. Ravno omenjeni velevažen posel izsleditve krivca je v tem slučaju prevzel c. kr. preiskovalni sodnik dr. pl. Grasselli. Ob pri-likih kritične razprave v slučaju Logatec do-prinesemo dokaze, da g. Grasselli ni- kakor ni kriminalist, če tudi je morda sicer dober jurist. Jurist je še le na svojem mestu, ko mu (v slučajih hudodel-stva) kriminalist, pa bodisi navaden orožnik ali policist privede storilca, a zraven še do- prinese vsa dokazila za storjeno hudodel-stvo. Tu stopi šele jurist v veljavo in tega nadaljnega posla — recimo, če bi sploh šlo — bi pa zopet kriminalist, če ni ob- enem tudi po poklicu jurist, ne mogel na- menu primerno izvršiti. Ako bi bil v slučaju Logatec dobil celo zadevo izsleditve stor- ilca v roke spreten kriminalist, bi bil do- tični zločinec že zdavno pod ključem, in če tudi to ne, vsaj davno ugotovljeno bi bilo: Kdo je zakrivil ta poskus umora.

Noben, res pravi kriminalist bi ne za- grešil neodpušljive napake: celo afero na- menoma razobesiti na veliki zvon javnosti. Še bolj značilen pa je slučaj skrivnostnega umora na Begunjski. Ako bi se bil ta slučaj poveril le količkaj spretnemu krimi- nalistu, zastavimo za Rožičev prestreleno glavo, svojo zdravo glavo, da bi bil iz- sleden pravi storilec in pred po- roto izročen zadoščenju pravice. In taka je s slučaj, omenjenimi pri več- rajšnji razpravi. Glede uboja pri neki go- stilni v Kandiji, ki se je izvršil že pred 7 leti so se slišale že zdavno iste go- vorice, katerih vsebina se sedaj le po naključju smatra kot nepo- bitno verodostojna. Kako se je ta slučaj rešil? O ubitem fantu se je konsta- tiralo, da je padel v Krko ter se med padcem pobil. Akti so se zaključili, stvar — hudodelstvo uboja — je bila spravl-ljena s sveta. In koliko je takih slučajev!

Cemu še dalje razpravljati? Vsi že mimogrede omenjeni slučajji potrjujejo, kar smo zgoraj naslovno napisali: Manj ju- ristov — pa več kriminalistov! Kakor je po drugih z modernim pravosodjem urejenih državah skrbjeno za poseben stan kriminalistov, tako bi se moralo tudi naše avstrijsko pravosodje za to, eno najvaž-nejših, pa doslej eno najbolj zanemarenih potrebščin preje in čim najresneje pobrigati. Pri vsaki orožniški, pri vsaki policijski po- staji in pri vsakem sodišču, vsaj kjer je sedež državnega pravdnstva, bi se moral nastavit poseben oddelek v krimi- nalistiki izurjenih, specijelno za ta poklic nadarjenih organov. Njih glavno delovanje bi se osredotočilo na: izsleditev zločinca, nabiranje in doprinesitev dokazilnega gradiva ter izročitev storilca v roke pra-vice. Pri tej plači, pri teh razmerah pa se kaj takega od orožništva in policije ne more zahtevati. Pač pa je vsa javnost opravi-čena zahtevati, da se ti, čim dalje višje število obsegajoči, neizsledeni slučajji težkih hudodelstev kakor je uboj, umor itd. na najskrajneje mero omeje — skratka, da se da storjeni krivci zadoščenje.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Khuen-Hedervary v avdienci pri cesarju.

Dunaj, 28. aprila. Ogrski ministrski predsednik Khuen-Hedervary je bil danes popoldne ob 1. uri sprejet pri cesarju v avdienci. Konferenca je trajala nad eno uro. Kakor se oficijelno poroča, je Khuen Hedervary poročal na podlagi njegovih in- formacij o volilnem gibanju na Ogrskem. Nato se je podal Khuen-Hedervary k zu- najnemu ministru grofu Aehrenthalu, pri katerem se je udeležil dejeunerja. Ob 7. uri zvečer se je povrnil v spremstvu hrvatskega bana dr. Tomašića nazaj v Budimpešto. Jutri ali v soboto se vrši običajni ministrski svet v Budimpešti, v katerem bo Khuen- Hedervary poročal o konferenci z vla- darjem.

Proračunski odsek.

Dunaj, 28. aprila. Danes je nadaljeval proračunski odsek pod predsedstvom grofa Chiari sejo, katere se je udeležil tudi fi- nančni minister Bilinski. Nadaljevala se je razprava o točki „Ministrski svet in upravno sodišče“. Dvorni svetnik dr. Ploj je tekom razprave odločno zavračal v imenu „Slo- vanske Enote“ razne vesti, da se „Slo- vanska Enota“ razbije. Končno je zavračal tudi najodločnejše trditve, da bi se na Sp. Štajerskem z nemškim uradničtvom jako prezirljivo postopalo. V svojem govoru je nasprotno povdarjal, da se Nemci, ki tvo- rijo na Spodnjem Štajerskem komaj 10% vsega prebivalstva, na nečuten način pro- težirajo. Za njim je govoril član nemško- nacijonalne zveze dr. Sylvester, ki je v

svojem govoru jako ostro napadal Slované in njih postopanje. Ob 3. uri se je seja prekinila in potem zopet ob 4. uri nade-ljevala. Ob 6. uri se je seja zaključila po- tem, ko je bil dnevni red izčrpan in pred- logi odobreni.

Tiskovni odsek.

Dunaj, 28. aprila. Tiskovni odsek je nadaljeval danes razpravo o načrtu tiskov- nega zakona in razpravo tudi dokončal, iz- vzemši vprašanja o razsodišču. Pripomniti se mora, da je dvorni svetnik Schlögel pre- delal cel zakonski načrt in ga predložil o- seku v oceno. Čuje se, da se namerava sklicati še eno enko, h kateri se priteg- nejo zastopniki časniških korporacij.

Pogreb Björnsona.

Berlin, 28. aprila. Iz Kopenhagena se poroča: V soboto se prepelje truplo pe- snikovo semkaj in je ta dan določen za splošno izražanje sožalovanja nad pesnikovo smrtjo. Spreveda se udeleže celokupno mi- nistrstvo in številne korporacije ter društva. Ulice, po katerih se bo pomikal sprevod, bodo vse odeve v žalobni nakit. Pred gle- diščem bo igrala med sprevodom godba in bodo pevska društva pela žalostinke.

Sestri Blazek.

Praga, 28. aprila. Sestri Blazek za- pustite prihodnjo soboto sanatorij. Roza Blazek in novorojenček Franc se jako dobro počutita. Sestri nameravata najprej odpoto- vati na Angleško, za tem pa v Ameriko.

Grški kralj — ne odstopi.

Berlin, 28. aprila. Iz Aten poroča list Astrapys, ki je objavil vest, da se na- merava kralj odpovedati prestolu, da se ta vest oficijelno zanika. Vendar pa je gotovo, da se je kralj naveličal prestola in da ima resen namen, odpovedati se prestolu, vendar še-le tedaj, kadar je vprašanje prestolona- sledstva definitivno določeno. Baje se kralj odpove prestolu, še predno zboruje narodna skupščina. Ako je pripravljena oficirska liga proglasiti prestolonaslednika Konstantina kraljem, je kralj Jurij II. pripravljen se takoj odpovedati prestolu njemu v prid.

Dunaj, 28. aprila. V tukajšnjih di- plomatskih krogih se označujejo vesti o odstopu grškega kralja Jurja II. kot popol- noma neosnovane.

Roosevelt odpotoval iz Pariza.

Pariz, 28. aprila. Roosevelt je danes odpotoval iz Pariza v Bruselj. K slovesu sta prišla poleg številnih oficijelnih krogov tudi ministrski predsednik Briand in mi- nister zunanjih zadev. Roosevelt se je zahva- ljeval za presrečni sprejem, ki so mu ga priredili v Parizu, in zatrjeval, da mu v Parizu prebiti dnevi ostanejo vedno v spominu.

Listnica uredništva.

Mnogi dopisniki nas prosijo, ko nam pošljejo kak dopis, da ne izdamo njihovih imen. Odgovarjamo vsem: to se ne zgodi v nobenem slučaju in vsakdo nam lahko brez skrbi zaupa vse, ker čuvamo ured- niško tajnost tako strogo, da sproti uničujemo vse rokopise in vsa pisma. — Gdč. M. K. v V... se Vam priporočamo!

HALLEYEV KOMET se je videl danes

zjutraj ob 3. uri 35 minut raz Ljubljanski grad v smeri nad Sv. goro pri Litiji. Rep- dolg približno 2 m, na desno poševno na- vzgor. Prvi očitvidci: g. odg. ured. Pirc s stavci „Jutra“ in gospa Antonija Debevc, soproga c. kr. fin. komisarja v Ljubljani.

Poslano*).

Ker v trnovskem okraju ni nobene gostilne z začetno črko W. smatram jaz v notici, katero je prineslo „Jutro“ dne 25. t. m., sebe kot prizadetega. V svrhu pojasnila iz- javljam sledeče:

1. Ni res, da sem zagrizen Nemec, res pa je, da sem podpornik treh slovenskih društev in sicer „Sokola“, „Slavca“ in „Po- litičnega in izobraževalnega društva za trnov- ski okraj“, pri slednjem sem celo odbornik.

2. Ni res, da nosim znak nemškega „Turnvereina“, res pa je, da sem nosil pred dvemi leti znak, ki označuje 12 letni za- služni križec in jubilejno kolajno. (Dotični znak si lahko vsak ogleda pri meni na domu.)

H koncu pozivljam pisca dotične no- tice, da javi svoje polno ime, kakor sem ga jaz javil, in da pove kdaj je slišal, da sem zagrizen Nemec in videl pri meni znak nemškega „Turnvereina“. V slučaju, da se dotičnik ne zglaši, ga imenujem podlega denuncijanta!

NB. Kolikor je meni znano, ni druge gostilne v tem okraju z začetno črko „S“ kot gostilna „Soklič“, katero podpirajo kle- rikalci, če drugače ne, pa s svojimi shodi, ki se tam vrše.

Mihael Weis,
gostilničar v Trnovem.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgo- vorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin.
Najmanjši znesek 50 vin.

Plača se naprej. — Za odgovor se priloži znamka.

Elegantna mesečna soba s popolnoma sepa- riranim udom, se išče za takoj. Ponudbe na ured- ništvo „Jutra“ pod šifro Z. D.

Išče se obokan prostor v pritličju, dobro zračen, svetel; pod njim pa ne sme biti kleti ali drugih prostorov. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Obokan prostor“.

Službe išče pridna kmetska deklica, najraje v gostilni kot pomagalka v kuhinji. Pismena vprašanja pod „Pridnost“ Vrhnika pošto ležeče.

Več sto lepih 10 letnih smrek ima na prodaj Ivan Tomšič na Vrhniku.

Izobražena gospica kot opora gospodinjji se sprejme z 20. majnikom. Kje, pove upravništvo lista.

Nova uradniška uniforma se proda na Bregu št. 16, I. nad.

Sprejmeta se takoj izvežbana in zanesljiva slikarska pomočnika in učenec, pri A. Stipolšek v Šiški pri Ljubljani.

Dve „šloveški ribleti“ se prodasta, kje, pove upravništvo „Jutra“.

Pristni panama slamniki za gospode od 6 K naprej. Največja izbira v slamnikih za gospode, dečke in otroke od 60 vin. naprej. — O. Bernatovič.

Franjo Parkelj
lastnik reklamnega in pla- katerskega podjetja.
Snaženje stanovanj in okenj.
Izvršuje vse v to stroko spadajoče dela in po točno zmernih cenah.

Diplomirani krojač
Anton Presker
v Ljubljani, Sv. Petra c. 14
priporoča svojo krojačnico in veliko zalogo oblek. 13/52 10

Kompanjon

se sprejme v večjo trgovino s špecerijo in deželnimi pridelki v najbolj prometnem mestu na Gorenjskem.

Trgovina se event. tudi odda v najem.
Ponudbe sprejema upravništvo „Jutra“ pod šifro „Veletrgovina“.

VABILO
na
redni občni zbor

bolniške blagajne članov zadruga gostil- ničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani, ki se vrši

v petek, dne 29. aprila 1910, ob 3. popo- dne v mali dvorani „Mestnega doma“.

DNEVNI RED:

1. Nagovor.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Letno poročilo.
4. Poročilo o računskem zaključku za 1909.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Volitev treh članov in treh namestnikov v nadzorstvo.
7. Določitev prispevka upravnih stroškov.
8. Raznoterosti.

Gospodje odposlanci se vljudno pro- sijo točne in zanesljive udeležbe.

Ivan Stritar l. r.
načelnika namestnik.

Gostilna pri Kamenčanki
v Rožni ulici šte. 15.
S prvim majnikom t. l. otvorim v lastni hiši nekdanj „pri Lozarju“
svojo gostilno

z drevjem zasajenim, prostornim vrtom in salonom. Točila bom sama pristna dolenska, bizeljska in istrska vina, refoško i. t. d. ter vedno sveže pivo.

Za zajtrk, kosilo in večerjo bom pri- pravljala na izbiro razna topla jedila in po primernih cenah.

Priporočam se slav. občinstvu in ga prosim za mnogobrojen obisk in naklonje- nost, ter zagotavljam obenem, da ne bom nikomur dala povoda pritožbe čez mojo gostilno. — Z odličnim spoštovanjem

HELENA TOMC, gostilničarka.

Sprejme se dobra kuharica

za novo boljšo gostilno.

Prednost ima tista, ki bi prevzela gospo- dinjstvo sploh in

položila kavcijo.

Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 5—6 sob

se išče za avgustov termin.

Pismene ponudbe pod „Lepo stano- vanje“ na upravništvo „Jutra“.

V novi hiši v Gradišcu šte. 15 se odda

za avgust-termin več različnih stanovanj.

Pojasnila daje stavbeni polir na licu mesta.

Pozor!

Ker je gospodar prisiljen iti v bolniš- nico, se proda

hiša z gostilno

v bližini Ljubljane, po jako nizki cenl.

Izve se pri Peter Mateliču, Ljubljana, Škofja ulica št. 10. Telefon št. 155.

Hotel in restavracija „Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v :: neposredni bližini kolodvora. ::

Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant
lastnik.

Na prodaj sta dve hiši

z gostilniško konce- sijo in tremi prodaj- - - - - jalnami. - - -

Jako ugodne cene!

Natančneje se izve pri:

P. MATELIČU, Ljubljana,
Škofja ulica št. 10. Telefon št. 155.

Apno

:: priznano najboljšo vrsto priporočila ::
Franc Weinberger

apnenice
 Zagorje ob Savi.

Ivan Soklič

v Ljubljani

Pod Trančo štev. 2

priporočila cenj. občinstvu svojo veliko in bogato zalogo

klobukov, slamnikov, čepic, peres itd.

vse po najnižjih cenah.

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica, v bližini realke.
 Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih opravil za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapetiranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških opravil, dalje različnih platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih opravil za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. — Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

30—5

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavitek po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

Raznašalci Jutra za Trst

se iščejo. Zglasiti se je pri gosp. J. Starešiniču, Via Massimo d' Azzellio 4.

Išče se kompanjon

z 12.000 do 15.000 K gotovine za dobro idočo lesno industrijo na parno moč, blizu kolodvora, kjer je še mnogo trdega lesa za rezanje parketov.

!!! Vrednost nad 40.000 kron !!!

Polovico podjetja se prepiše na njega. — Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

Išče se restavrater

pod jako ugodnimi pogoji za večji hotel na Gorenjskem.

Ponudbe do 10. majnika t. t. na „Tourist office“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17

26—2 priporočila svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

Ali že imate nove koračnice?

ki so izšle v zalogi

R. DRISCHELJ-a v LJUBLJANI.

Parma: Legijonarji;
 Parma: Mladi vojaki;
 Jakl: Našim rojakom;
 Jakl: Pozdrav z Dolenjske;
 Jakl: Pozdrav z Bleda.

Kdor pošlje 5 kron naprej, dobi vseh pet koračnic poštine prosto.

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

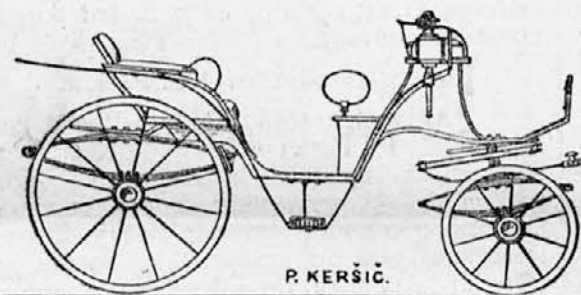
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Ustanovljeno leta 1857.

Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne žinitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Sprejmejo se takoj pomočniki in vajenci

P. KERŠIČ.

kolarske, kovaške

in sedlarske stroke

v tovarni za vozove

Peter Keršič v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Najprimernejša

birmanska darila
 za dečke in deklice.

Največja izbira.

Znano nizke cene.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Delniška glavica:
 K 3.000.000.

301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fond:
 K 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.